TANGAZO LA SERIKALI NA. 263 la tarehe 12/4/2024

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA YA WILAYA)
(SURA YA 287)

SHERIA NDOGO

(Imetengenezwa chini ya kifungu cha 153)

SHERIA NDOGO YA KUZUIA NA KUDHIBITI SUMUKUVU YA HALMASHAURI YA WILAYA YA NAMTUMBO YA MWAKA 2024

Jina

1. Sheria Ndogo hii itaitwa Sheria Ndogo ya (Kuzuia na kudhibiti Sumukuvu) ya Halmashauri ya Wilaya ya Namtumbo ya Mwaka 2024.

Matumizi

2. Sheria Ndogo hii itatumika katika eneo lote la Mamlaka ya Halmashauri ya Wilaya ya Namtumbo.

Tafsiri

3. Katika Sheria ndogo hii isipokuwa muhtadha utahitaji vinginevyo-

"afisa mwidhiniwa" maana yake ni afisa yeyote wa Halmashauri aliyeteuliwa na Mkurugenzi kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hii;

"Halmashauri" maana yake ni Halmashauri ya Wilaya ya Namtumbo;

"kilimo" maana yake ni shughuli ya uzalishaji wa mazao;

"mkulima" maana yake ni mtu, taasisi, kampuni au kikundi cha watu wanaojihusisha na shughuli za kilimo;

"mfanyabiashara" maana yake ni taasisi, kampuni, kikundi cha watu au mtu binafsi anayejihusisha na shughuli za kuuza na au kununua mazao ya kilimo;

"Mkurugenzi" maana yake ni Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Namtumbo au afisa yeyote aliyeteuliwa kutekeleza majukumu ya

Mkurugenzi;

"mazao" maana yake ni punje zinazotokana na mmea wa mhindi, mpunga, uwele, mtama, karanga, ngano, ufuta, alizeti, shayiri, ulezi na mazao ya mizizi yatokanayo na mihogo,viazi;

"kuvu" maana yake ni ukungu unaoota kwenye mazao;

"sumukuvu" maana yake ni sumu zinazozalishwa na kuvu wanao ota kwenye mazao;

"uhifadhi " maana yake ni utaratibu wa kutunza mazao katika sehemu ambayo haisababishi mazingira ya uotaji wa kuvu;

"ukaushaji" maana yake ni taratibu sahihi za kupunguza unyevu kwenye mazao kwa ajili ya matumizi au uhifadhi;

"usindikaji" maana yake ni hatua ya uchakataji wa zao kwa lengo la kuongeza thamani;

"uvunaji" maana yake ni uondoaji wa mazao kutoka kwenye mmea baada ya kukomaa au kukauka;

"viashiria vya sumukuvu" maana yake ni dalili zinazoonesha uwepo wa sumukuvu kwenye mazao ya mahindi, mpunga, uwele, mtama, karanga, ngano, ufuta, alizeti, shayiri, ulezi zilizovunjika, na mazao ambayo hayajauka vizuri; na

"viuatilifu" maana yake ni sumu ya kuua au kuzuia wadudu waharibifu wa mazao.

Uratibu na usimamizi wa shughuli za kilimo na udhibiti wa sumukuvu

4.-(1) Halmashauri ina mamlaka ya kuratibu na kusimamia shughuli za kilimo ndani ya eneo la Halmashauri kwa lengo la kuzuia na kudhibiti sumukuvu.

(2) Bila kuathiri masharti ya kanuni ndogo ya (1) Halmashauri itakuwa na mamlaka ya kufanya ukaguzi katika mashamba au vyombo vya usafirishaji wa mazao au maghala au kiwanda au eneo la usindikaji kwa lengo la kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hii.

Uandaaji wa shamba

5. Mtu yeyote anayekusudia kulima, atapaswa

kuzingatia misingi ifuatayo:

(a) kufuata njia sahihi za uandaaji wa shamba;
(b) kuandaa shamba kwa wakati; na
(c) kutochoma moto.

Upandaji wa mazao

6. Mtu yeyote atakayepanda mazao atapaswa kuzingatia njia sahihi za upandaji ikiwa ni pamoja na-

(a) kutumia mbegu bora;
(b) kupanda mara mvua za kupandia zinapoanza kunyesha; na
(c) kupanda kwa nafasi sahihi.

Utunzaji wa mazao shambani

7. Mtu yeyote aliyepanda mazao atapaswa kuyatunza kwa kuzingatia njia sahihi za utunzaji wa mazao ikiwa ni pamoja na-

(a) kutumia mbolea;
(b) kupalilia kwa wakati; na
(c) kudhibiti magonjwa, wadudu na au wanyama waharibifu.

Uvunaji wa mazao

8. Mtu yeyote atakayevuna mazao atapaswa kuvuna kwa kuzingatia kanuni bora za uvunaji ikiwa ni pamoja na-

(a) kuvuna mara baada ya mazao kukomaa au kukauka;
(b) kusafirisha na kuhifadhi vizuri; na
(c) kusafisha shamba baada ya kuvuna.

Ukaushaji wa mazao

9. Mtu yeyote atakayevuna mazao anapaswa kuyakausha kwa kutumia njia sahihi mara tu baada ya kuvuna ikiwa ni pamoja na-

(a) njia za asili zisizoruhusu kuvu kuota;
(b) kutumia maturubai, mikeka na vichanja vinavyozuia uchafuzi wa mazao; na
(c) kukausha kwa njia yoyote sahihi itakayoelekezwa na mtaalamu.

Uhifadhi wa mazao

10.-(1) Mtu anapaswa kuhifadhi mazao kwa kutumia njia sahihi za kiasili au za kisasa ambazo zitazuia kuota kwa kuvu.

(2) Njia sahihi zinazoelekezwa kutumika kuhifadhi mazao ni pamoja na-

(a) mifuko isiyopitisha hewa;
(b) magunia ya kawaida kwa ajili ya mazao yaliyowekwa viuatilifu;
(c) kihenge na kichanja bora cha asili;
(d) silo au pipa maalumu;
(e) ghala bora lililo safi;
(f) kutumia viuatilifu kwenye mazao kwa kuzingatia ushauri wa kitaalamu; au
(g) njia nyingine kadri itakavyoshauriwa na wataalamu.

Wajibu wa Halmashauri

11.-(1) Halmashauri katika utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi itakuwa na wajibu wa:

(a) kuhamasisha na kutoa elimu ya uzalishaji na usimamizi wa mazao;
(b) kuhamasisha uhifadhi wa mazao katika eneo au mahala salama ili kuepuka uchafuzi wa sumukuvu;
(c) kuweka mazingira wezeshi ya upatikanaji wa pembejeo za kilimo;
(d) kutunza kumbukumbu za mashamba yote ya mazao ya kilimo katika Kata na Vijiji ili kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hii;
(e) kuanzisha, kuendeleza mashamba darasa na vituo maalumu kwa ajili ya kutolea mafunzo ya udhibiti wa sumukuvu;
(f) kuanzisha na kuhamasisha wakulima na wadau wengine kujenga sehemu za kuhifadhia mazao; au
(g) kuandaa uwepo wa vituo maalumu vya kuuza na kununua mazao.

(2) Bila ya kuathiri masharti ya kanuni ndogo ya (1) Halmashauri inaweza kumteua afisa mwidhiniwa kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hii.

Wajibu wa mkulima

12. Kila Mkulima atakuwa na wajibu wa-

(a) kufanya shughuli za kilimo kwa kuzingatia kanuni bora za kilimo na usimamizi wa mazao kabla na baada ya kuvuna;

(b) kutoa taarifa kwa Halmashauri kuhusu uwepo wa dalili za kuvu katika mazao; na

(c) kushiriki mafunzo yaliyoandaliwa na Halmashauri ya kudhibiti sumukuvu na kutekeleza ujuzi uliopatikana kwenye mafunzo hayo.

Wajibu wa msafirishaji

13. Mtu yeyote anayesafirisha mazao anapaswa kuhakikisha vifungashio na vifaa anavyotumia kusafirisha mazao ni vikavu au visivyoruhusu maji au unyevu na vumbi kuingia ndani ili kuepusha kuvu kuota kwenye mazao.

Wajibu wa mfanyabiashara

14. Kila Mfanyabiashara wa mazao anapaswa kuhakikisha ananunua, anahifadhi au anasafirisha au kuuza mazao ambayo hayana viashiria vya uwepo wa sumukuvu kama inanyoonishwa katika Jedwali la Kwanza.

Wajibu wa Msindikaji

15. Kila Msindikaji atakuwa na wajibu wa kusindika mazao ambayo hayana viashiria vya uwepo wa sumukuvu. kama ilivyoainishwa katika Jedwali la Kwanza.

Makosa na adhabu

16. Mtu yeyote ambaye

(a) hataandaa, kupanda, kutunza shamba na mazao kwa usahihi;

(b) hatavuna kwa wakati mara baada ya mazao kukomaa;

(c) atachelewa kuondoa mazao shambani baada ya kuvuna;

(d) hataanika kwenye udongo, vumbi au mchanga;
(e) atakausha mazao katika mazingira yanayoweza kusababisha sumukuvu;
(f) atatumia viuatilifu vilivyozuiliwa kutumika kwenye mazao;
(g) atauza mazao yenye viashiria vya sumukuvu.
(h) atasafirisha mazao kwa njia zitakazosababisha mazingira ya kuvu kuota.
(i) atatumia mazao yenye viashiria vya sumukuvu wakati wa usindikaji; au
(j) atatenda jambo lolote lililokatazwa na Sheria Ndogo hii,

anatenda kosa na akipatikana na hatia atatozwa faini isiyozidi shilingi elfu ishirini au kifungo kisichozidi miezi mitatu au vyote.

Kufifilisha kosa

17. Mkurugenzi anaweza kumtoza mtu yeyote aliyetenda kosa chini ya Sheria Ndogo hii kiasi cha Shilingi elfu ishirini iwapo mkosaji atakiri kosa kwa hiari na kujaza fomu maalumu iliyoainishwa kwenye Jedwali la Pili.

____

JEDWALI LA KWANZA

____

(Limetengenezwa chini ya kanuni ya 14 na 15)

VIASHIRIA VYA SUMUKUVU

Namba	AINA YA MAZAO	HALI YA UNYEVU AU KUVU	MWONEKANO WA PUNJE
1.	Mahindi	Punje kuwa na unyevu	Punje kuwa na ukungu au kuvu – rangi kahawia au nyeusi au kijani au njano kuwa na harufu ya uvundo
2.	Karanga	Punje kuwa na unyevu	Punje kuwa na ukungu au kuvu – rangi kahawia au nyeusi au kijani au njano kuwa na harufu ya uvundo

____

JEDWALI LA PILI

____

(Limetengenezwa chini yakanuni ya 17)

FOMU YA KUFIFILISHA KOSA

Mimi ………………………………. Nakiri KWA HIARI YANGU MWENYEWE mbele ya…………………………………….…ambaye ni Mkurugenzi wa Halmashauri ya Wilaya ya Namtumbo kwamba mnamo tarehe…………ya Mwezi…......... Mwaka ……………. nilitenda kosa la kukiuka masharti ya aya ya cha ………. Cha Sheria Ndogo za (Kuzuia na kudhibiti Sumukuvu) ya Halmashauri ya Wilaya ya Namtumbo ya Mwaka 2024.

Kwa mamlaka aliyopewa Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Namtumbo, Niko tayari kulipa kiasi cha Shilingi…………… kwa ajili ya kufifilisha kosa nililotenda chini ya Sheria Ndogo za (Kuzuia na kudhibiti Sumukuvu).

NATHIBITISHA KWAMBA MAELEZO HAPO JUU NI YA KWELI NA NIMEYATOA MIMI MWENYEWE KWA HIARI YANGU KADRI YA UFAHAMU WANGU.

Leo tarehe………..ya Mwezi……………………Mwaka…………………..
Jina……………………………..…………….Saini……………………….

MBELE YA:

Jina………………………………………………..…..
Wadhifa……………………...……………………..…..
Saini…………………………………………………
Tarehe……………………………………………….

Tangazo La Serikali Na. 263 (Linaendelea)

Lakiri ya Halmashauri ya wilaya ya Kiteto Imegongwa katika Sheria Ndogo hii kwa kufutia azimio lilopitishwa Katika Mkutano Wa Baraza La Madiwani la Halmashauri ya Wilaya Kiteto Tarehe 23 mwezi 06 Mwaka 2022 na Kushuhudiwa lakari hiyo ikogongwa Mbele ya ;-

CPA, HAWA ABDUL HASSAN
Mkurugenzi Mtendaji
Halmashauri ya Wilaya Kiteto

ABDALLAH BUNDALA
Mwenyekiti
Halmashauri ya Wilaya Kiteto

/

L.S

NAKUBALI

Dodoma,
30 January, 2024

MOHAMED OMARY MCHENGERWA
Waziri wa Nchi- Ofisi ya Rais
(Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa)